

Gyűjtogatások A felismeréstől a bizonyításig

VII. Tűzesetek vizsgálata, tapasztalatai
konferencia

Kecskemét, 2023. 07. 05.

Király András tűzvédelmi szakértő

A gyújtogatók főbb motivációi

- Vandalizmus
- Szélsőségesesség, tüntetés, terrorizmus
- Izgalom, beleértve a piromániát
- Megtorlás, bosszú, irigység
- Büntett eltüntetése, elfedése
- Anyagi haszonszerzés
  - biztosítási csalás
  - személyes érdek

Az anyagi haszonszerzésből elkövetett gyűjtogatások főbb típusai

Biztosítási csalás

- főleg gépkocsi, lakás, üzlet, raktár a célpont
- teljes vagy részkar okozása annak az érdekében, hogy jobb élet-vagy anyagi körülmények közé kerüljön, hitelezőit kifizesse, esetleg maga a csalás az életforma

Személyes érdek

- főleg lakás, iroda, raktár, erdő a célpont
- örökség, vételi pozíció javítása, területszerzés, hitelezők előli menekülés, eltitkolt bevétel utáni adózás elkerülése, jogosulatlan pályázati pénzek eltüntetése, védettség alatti ingatlan más célú hasznosítása

1. példa Előre tervezett csalás
a szerződés időtartamán belül kerül olyan
helyzetbe, hogy csalással szerezzen pénzt

Biztosított háttere: nemrég vált el, vita a gyerekek miatt;
forgalmas út mellett, ipari környezetben lakás

Tűzkár: befulladt tűz egy hőventilátor vezetékének
környezetében

Vizsgálat: erős alkohol-szennyeződés az égési területen,
előre manipulált ventilátor

Következmény: kárigényt csalás miatt elutasította a
biztosító, károsult tudomásul vette

1. példa

Előre tervezett csalás a szerződés időtartamán belül kerül olyan helyzetbe, hogy csalással szerezzen pénzt

2. példa

Előre tervezett csalás a szerződés időtartamán belül kerül olyan helyzetbe, hogy csalással szerezzen pénzt

1. példa Előre tervezett csalás
a szerződés időtartamán belül kerül olyan
helyzetbe, hogy csalással szerezzon pénzt

2. példa

Előre tervezett csalás

Korábbi tüzeset után kap „vérszemet”

A helyszín: lakatlan lakóház, rossz környék

Kárelőzmény: tűzkár ugyanott egy évvel korábban, oka ismeretlen, nem vizsgált, (másik) biztosító kifizette

Új káresemény: „a lakó kávéfőzőt reggel, elment dolgozni, majd az épület kigyulladt”

Kár oka: a tulaj szerint kávéfőző hibája, a vizsgálatunk szerint égésgyorsítóval (benzin) gyújtogatás a lezárt épületben (mintavétel, labor)

Kárigény: a teljes épület helyreállítása

Következmény: rendőrségi feljelentés

2. példa

Előre tervezett csalás
Korábbi kisebb káresemények után kap
„vérszemet”

2. példa

Korábbi kisebb káresemények után kap „vérszemet”

Előre tervezett csalás

3. példa

Egy korábbi kárát, amire nem kap kártérítést, akar a tűzzel megtéríttetni a biztosítóval

A biztosított épület: lakóház, műszaki állapota alapján felújítandó

Kárelőzmény: tűzkár a tetőtérben, nem rendelkezett biztosítással, oka ismeretlen, nem vizsgált

Új káresemény: a lakótérben nagymértékű tűzkár

Kár oka: a biztosított szerint a cserépkályhából kipattanó szikra, a vizsgálatunk szerint a tetőtéren látható égési nyomok alulról nem jöhettek létre

Kárigény: a teljes épület helyreállítása

Háttér-vizsgálat: előző kárról tudomást szereztünk

Következmény: teljes kárigényt visszavonta a károsult

3. példa

Egy korábbi kárát, amire nem kap kártérítést, akar a tűzzel megtéríteni a biztosítóval

3. példa

Egy korábbi kárát, amire nem kap kártérítést,
akar a tűzzel megtéríttetni a biztosítóval

3. példa

Egy korábbi kárát, amire nem kap kártérítést,
akar a tűzzel megtéríteni a biztosítóval

Árulkodó jelek – első szemlén

- elértéktelenedett az épület vagy leromlott a környék
- szezonálisan használt tárgyak égtek el a szezon után
- értéktelen, eladhatatlan vagy nagyon elhasznált tárgyak esetleg illegális árucikkek égtek el
- nemrég volt hasonló tüze (vagy más kára), valószínű, hogy részben ugyanazok a tárgyak sérültek, mint amik már korábban is
- a tűz idején K (károsult) és családja olyan időben nincs jelen, amikor egyébként szokott
- a tűzjelző/oltó berendezés, vagyonvédelmi jelző nem kapcsolts be

Árulkodó jelek – első szemlén

- a tűzben a házi kedvenc nem égett meg, eltűnt vagy előtte elvitték
- a tűzben nem égett el minden, de K állítása szerint olyan tárgyak égtek el, amelyek nem semmisülhettek meg
- lakásban szokásos háztartási tárgyak hiányoznak
- berendezettnek ható helyiség értéktelen tárgyakkal
- személyes tárgyak, családi fotók, igazolványok nem égtek el, azokat kimentették
- a tűz este 11 után keletkezik, üzletben zárva tartási időben, főleg hétvégén, ünnepek alatt
- K feltűnő érdektelensége vagy befolyásolási kísérlete

Árulkodó jelek

- eladó volt a károsodott vagyon vagy frissen vásárolt
- K életében nemrég történt családi változás
- K anyagi problémákkal küzd, csődeljárás, jelzálog
- korábban volt már hasonló kára (más biztosítónál)
- K a biztosítónak a kárt péntek du, ünnep előtt jelenti be
- a kárigény legalább kétszerese a valós kár nagyságának (pl. ‚károsult’ vagyontárgyak fele hiányzik)
- a kárhelyszínt a (pót)szemléig nem őrzik, megváltoztatják, teljesen kitakarítják

Árulkodó jelek

- K nagyon erőszakosan követeli a pénzét
- K feltűnően tájékozott a biztosítási folyamatról
- K mindent személyesen intéz, levelezés, e-mail kizárt
- K elérhetetlen, csak a megbízottjával lehet tárgyalni
- K csekély kártérítéssel is megelégszik, csak kapja meg
- K húzza az időt (pl. szemle, iratok átadása)

Árulkodó jelek

- túldokumentálás: mindenről van számla, a régiekről is
- aluldokumentálás: semmiről nincs számla (tűzben elégett, pedig a számlákat nem is ott kellett tárolni)
- nem életszerű dokumentálás: a kisebb értékekről van, a nagyobbakról nincs számla
- hamis dokumentálás: hiányos bizonylatok, sok a kézzel írt számla, ugyanaz az eladó
- K nem tudja megmondani, mikor és hol vásárolta a (értékesebb) tárgyakat

A felismerés nehézségei – I.

- A tűz a legtöbb, gyanúra okot adó körülményt megsemmisíti vagy megrongálja
- A beavatkozók az oltás, utómunkálatok során számos nyomot megváltoztatnak, ha nem indul vizsgálat, akkor ennek a dokumentálása elmarad, külső szakértő nem kap adatot
- A beavatkozók figyelmét leköti az oltás- mentés feladata, hiányos tűzvizsgálati ismeretekkel nem elvárható a gyanús körülmények felismerése

A felismerés nehézségei – II.

- A vizsgálat elején rendszerint semmilyen háttérinfó nincs
- A kárérték meghatározásának nehézségei (ügyfél, tű., új- avult-, piaci-, egyéb értékelés, közvetlen-közvetett)
- Előzmény károk ismeretének hiánya
- A károsultak vagy nem tudnak vagy nem akarnak elegendő információt adni

A felismerés nehézségei – III.

- A zártság-nyitottság állapotának értelmezése
- Éghető folyadékok jelenléte - mintavételi helyek kiválasztásához szükséges eszközök hiánya
- Megolvadó műanyagok égési elváltozásai
- Álcázott gyújtóanyagok, eszközök használata
- Félrevezető nyomok (pl. elektromos hibahelyek)
- Rejtett, hosszantartó égési gócok – keletkezési hely vagy később eloltott anyag?

A bizonytalanságtól a bizonyosság felé

- Az elkövető motivációjának megismerése – nem önálló tűzvizsgálati kérdés – kitől, honnan szerzünk adatokat?
- A helyszíni égésnyomok elemzése
- A gyulladási teória felállítása, ellenőrzése, újratervezés

A bizonyítás nehézségei

- A kötött hatósági eljárásrend betartásával a külső szakértők, tűzvizsgálók, magánnyomozók adatainak megismerése, felhasználása
- Magán (biztosítói) megbízásnál a hatóságokkal, a megbízón kívüli szereplőkkel való kapcsolattartás, adatkérés, felhasználás
- Az égésgyorsító anyagok kimutatásának korlátjai
- Mi a teendő az ismert égésgyorsítók teljes hiánya esetén
- Meddig mehet el a vizsgáló, ha nem rendőr...

Konklúzió

- A nyereségvágyból elkövetett gyújtogatások vizsgálata kizárólag tűzvizsgálati eljárással nem lehet eredményes.
- A tűzvizsgálatba magánnyomozó, cégeknél továbbá könyvelési szakértő is szükséges, továbbá más, az adott kérdések megválaszolására egyéb szakember.
- **Ahol a tűz oka nem állapítható meg, ott nem zárható ki a gyújtogatás sem!**
- A megállapított tűz okok esetén sem zárható ki a gyújtogatás (pl. műszaki hibának álcázott szándékos tűzokozás), ezért az „árulkodó jelek” –re figyelni kell!

Közvetlen elérhetőség:

Tel: 06-30-300-98-37

E-mail: iroda@tuzvizsgalo.hu

Köszönöm a figyelmüket!